

A Régiók Bizottsága véleménye „Az Európai Bizottság az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának szóló, »Fehér könyv az általános érdekű szolgáltatásokról« című közleményéhez”

(2005/C 164/06)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

tekintettel az Európai Bizottság „Fehér könyv az általános érdekű szolgáltatásokról” című közleményére az Európai Parlament, a Tanács, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság és a Régiók Bizottsága számára (COM (2004) 374 final);

tekintettel az Európai Bizottság 2004. május 13-i határozatára, melyben megbízza a Régiók Bizottságát, hogy e témával az Európai Közösséget létrehozó szerződés 265. cikkének (1) bekezdése alapján foglalkozzék;

tekintettel elnökének 2004. április 5-én hozott határozatára, melyben megbízza a „Gazdaság- és szociálpolitika” szakbizottságot, hogy a fenti témában véleményt alkosson;

tekintettel az EK Sz általános gazdasági érdekű szolgáltatásokat érintő 16. cikkére, valamint annak 2., 5., 73., 81., 86., 87., 88. és 295. cikkeire;

tekintettel az Európai Unió alapjogi chartájának az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokhoz való hozzáférést érintő 36. cikkére;

tekintettel az Európai Alkotmányt létrehozó, az állam- és kormányfők által 2004. október 29-én, Rómában aláírt szerződés III-122 cikkére;

tekintettel az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló zöld könyvhöz készült véleményére (CdR 149/2003 fin) ⁽¹⁾;

tekintettel az Európai Bizottság „Általános érdekű szolgáltatások Európában” című közleményéhez készített véleményére (CdR 470/2000 fin) ⁽²⁾;

tekintettel az „Európai Bizottság által az EK-szerződés 86. cikke rendelkezéseinek az állami támogatások közszolgáltatási kompenzáció formájában történő alkalmazására alkotott határozattervezetről, valamint a tagállamok és a közvállalkozások közötti pénzügyi kapcsolatok átláthatóságáról szóló 80/723/EGK bizottsági irányelvet módosító irányelvtervezetről, továbbá a közszolgáltatási kompenzáció formájában történő állami támogatások közösségi szabályozásának tervezetéről” alkotott véleményére (CdR 155/2004) ⁽³⁾,

tekintettel az „Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a belső piaci szolgáltatásokról szóló irányelvjavaslatáról” alkotott véleményére (CdR 154/2004), ⁽⁴⁾

tekintettel az „Európai Bizottság közszféra/magánszféra partnerségről, valamint a közbeszerzések és koncessziók jogáról szóló Fehér Könyvéről” alkotott véleményére (CdR 239/2004);

tekintettel véleménytervezetére (CdR 327/2004 rev 1), melyet 2004. december 8-án a „Gazdaság és szociálpolitika” szakbizottság elfogadott (előadó: Claudio Martini, Toscana régió elnöke, IT/SPE) –

a Régiók Bizottsága 2005. február 23–24-én tartott 58. plenáris ülésén (február 23-i ülés) elfogadta a következő véleményt:

1. A Régiók Bizottsága nézetei

A Régiók Bizottsága

Bevezető

1.1 A Fehér Könyv, melynek megszületését széles körű nyilvános vita előzte meg, amelyben a Régiók Bizottsága a helyi önkormányzatokkal szoros együttműködésben intenzíven részt vett, pontosan ismerteti az Európai Bizottság 2006-ig szóló irányelveit.

1.2 **úgy véli**, a Fehér Könyv alkalmat ad arra, hogy a vitát a benne szereplő stratégiákról, javaslatokról és megállapításokról tovább folytassák. A hatóságoknak, mindenekelőtt a regionális és helyi közigazgatási szervekhez tartozóknak, valamint a szociális erőeknek főképp a következő területeken kell közreműködniük:

⁽¹⁾ HL C 73, 2004. 03. 23., 7. oldal
⁽²⁾ HL C 19, 2002. 01. 22., 8. oldal
⁽³⁾ HL C-43., 2005. 02. 18., 13. oldal
⁽⁴⁾ HL C-43., 2005. 02. 18., 18. oldal

– kiegyensúlyozott viszony teremtése az általános érdekű szolgáltatások és a versenyszabályok betartása között, azon szerepet tekintve is, amelyet az alkotmány szerződés az általános érdekű szolgáltatások számára előírányoz;

- jogi keretek meghatározása az általános érdekű szolgáltatások számára (különösen a hatóságok szerepe, az irányítás választható módozatai, a hosszú távú finanszírozás garanciái, a szabályozás, az értékelés szempontjából);
- a szektorspecifikus liberalizálási irányelvek megvalósításának és hatásainak felmérése az elektronikus kommunikáció, a postai szolgáltatások, az energia- és gázellátás területén a Zöld és Fehér Könyv keretében folyó konzultációk fényében, adott esetben pedig ezen irányelvek felülvizsgálata;
- az általános érdekű célok továbbfejlesztése a polgárok szükségleteinek megfelelően, ezzel is hozzájárulva a nagyobb társadalmi és területi összefogáshoz, valamint az európai gazdaság versenyképességének javításához (lisszaboni folyamat). A Régiók Bizottsága ezért sajnálattal állapítja meg, hogy a „Közös munkával a növekedésért és a munkahelyekért – A lisszaboni stratégia új kezdete” című közleményében ⁽¹⁾ az Európai Bizottság nem ad kitüntetett helyet az általános érdekű szolgáltatásokról szóló Fehér Könyv utánpótlásának a lisszaboni stratégia megvalósításának azonnali célkitűzései között;
- demokratikus, pluralisztikus értékelések biztosítása, melyek során az érintettek egymásnak ellentmondó álláspontjait is figyelembe veszik;
- gondoskodás arról, hogy a szolgáltatások világméretű kereskedelmére vonatkozó szabályok azt a célt kövessék, hogy minden polgárnak hozzáférése legyen a közjavakhoz;
- a fejlődő országokkal közös együttműködési programok kibővítése az általános érdekű szolgáltatások beruházásainak támogatása területére is, továbbá arra, hogy e szolgáltatások a polgárok szélesebb köre számára hozzáférhetőek legyenek.
- ügykezelés és a finanszírozás módját megválasszák (e változásokat 2005 júliusáig kell elérni, akárcsak az „általános érdekű szolgáltatások” és az „általános gazdasági érdekű szolgáltatások” világosabb megkülönböztetését);
- ha az általános érdekű szolgáltatások céljai és feladatai ütköznek a versenyelőírásokkal, az előbbieknél kell előnyt élvezniük (2006-ra a szektorspecifikus irányelvek átdolgozását jelentették be);
- kötelezettségvállalás egy specifikus közlemény 2005 végéig történő kidolgozására a szociális és egészségügyi szolgáltatásokról;
- kötelezettségvállalás a liberalizációk értékelési eljárásának átdolgozására;
- megjegyzi azonban, hogy a Fehér Könyv — e nagyrészt pozitív elemektől eltekintve — jelentős bizonytalanságokat és tisztázatlanságokat hagy a szolgáltatások vállalkozói és felelősei szempontjából;
- jogi bizonytalanságokat az előírások rangsorát, illetve értelmezését és alkalmazását illetően;
- gazdasági bizonytalanságokat, mivel nincs megbízható keret a közszolgáltatási kötelezettségek kompenzációs kifizetései és beruházásai hosszú távú finanszírozásának biztosítására;
- bizonytalanságokat a szubszidiaritás elvének betartását, s ezzel valamennyi szintű (helyi, regionális, országos) hatóság jogosultságait és hatáskörét illetően;
- politikai jellegű bizonytalanságokat az általános érdekű szolgáltatásoknak az európai integráció folyamatában betöltött szerepét illetően.

Külön megjegyzések a Fehér Könyvhöz

A Régiók Bizottsága

1.3 **azt az álláspontot képviseli**, hogy a Fehér Könyv következő elemei méltánylandók:

- az Európai Bizottság, az önkormányzati szervek és a tagállamok közös felelősségének elismerése;
- az a tény, hogy az Európai Bizottság az alkotmány szerződés III-122 cikkét az általános érdekű szolgáltatások jogi alapjának nyilvánítja;
- a szándék, hogy fokozza a jogbiztonságot az általános érdekű szolgáltatások finanszírozási formái terén, megadva a helyi és regionális önkormányzatoknak azt a jogot, hogy az

⁽¹⁾ COM(2005) 24, 18.o.

Az általános érdekű szolgáltatások az európai intézményi keretben

A Régiók Bizottsága

1.4 **kiemeli**, hogy az általános érdekű szolgáltatások részei annak az értékrendszernek, amely az EU és a tagállamok életének alapját képezi, amelyben a gazdasági és a társadalmi előrehaladás közötti szoros kölcsönhatások elősegítik a polgárok minél nagyobb mértékű részvételét az európai gazdaságban és társadalomban;

1.5 **aláhúzza**, hogy az általános érdekű szolgáltatások szerveződése elősegíti a gazdasági, társadalmi és területi összefogást, a szolidaritást és a közösségekben az összetartozás érzését, a polgárok általános érdeklődésének növekedését, továbbá a fenntartható fejlődést, az eljövendő nemzedékek érdekében is;

1.6 **üdvözl**i, hogy az Európai Bizottság európai szinten állást foglal az általános érdekű szolgáltatások jelentőségét illetően. Így híd épül a jelenlegi helyzet — melyben a szerződések és az Európai Bíróság ítélkezési gyakorlata alapján a versenypolitika áll az előtérben — és az alkotmány szerződés révén előálló új forgatókönyv között;

1.7 **elégedettségét fejezi ki** a szubszidiaritás elvének elismerése fölött, melyből az a kijelentés következik, hogy az általános érdekű szolgáltatások meghatározása, szervezése és ellenőrzése elsősorban az országos, regionális és helyi szinten illetékes hatóságok feladata. Ezen túlmenően a Régiók Bizottsága **arra is fel szeretné hívni a figyelmet**, hogy a nemzeti, regionális és helyi hatóságoknak lehetőségük van olyan jogszabályokat hozni és megvalósítani, melyek az állampolgároknak nagyobb választási szabadságot biztosítanak, hogy maguk dönt-hessenek arról, ki nyújtsa a mindenkori szolgáltatást;

1.8 **üdvözl**i, hogy az Európai Bizottság támogatja az EK Sz 16. cikkének (immár az új alkotmány szerződés III-122 cikkének) módosítását; ebben egy európai törvény terve szerepel együttdöntési eljárással, az Unió illetékességi körén belül, melynek célja, hogy az általános érdekű szolgáltatásoknak világos jogi alapot teremtsen. Az, hogy egy általános keret-előírás ellen továbbra is ellenállás tapasztalható, nem indok arra, hogy a jelenlegi helyzetet — melyben az Európai Bíróság előírás hiányában jogalkotást végez ahelyett, hogy a jogot alkalmazná — változatlanul hagyjuk. A Fehér Könyvben szerepel annak a lehetőségnek a felülvizsgálata, hogy az alkotmány szerződés ratifikálása után kerettörvény lefektetésére kerüljön sor. Az Európai Bizottság erre való tekintettel kötelezettséget vállal, hogy értékelő jelentést terjeszt be, esetleges javaslatokkal;

1.9 **aláhúzza**, hogy széles körű konszenzus áll fenn a tekintetben, hogy az EU szerepét világosabbá és átláthatóbbá kell tenni, anélkül azonban, hogy új hatásköröket kapna. Úgy tűnik, a Fehér Könyv átvette ezt a kezdeményezést, mivel elismeri a tagállamok és a helyi önkormányzatok illetékességét az általános érdekű szolgáltatások terén, az ilyen szolgáltatásokkal megbízott vállalatok jogi formája, illetve közjogi vagy magán-jogi státusa megválasztásának jogától kezdve.

Általános érdekű szolgáltatások a kohéziós politika keretében

A Régiók Bizottsága

1.10 **kifejezésre juttatja** azt a meggyőződését, hogy a jó minőségű általános érdekű szolgáltatásokhoz való általános hozzáférés — a termelési és beszerzési költségek alapján megszabott árakon — az egész EU gazdasági, társadalmi és területi kohéziójának lényeges eleme, valamint hogy a régiók és a helyi önkormányzatok szintje a legalkalmasabb a polgárok szükségle-

teinek megítélésére és annak meghatározására, hogy saját területükön melyek az általános érdekű szolgáltatások nyújtásának legmegfelelőbb formái és struktúrái;

1.11 **kiemeli azonban**, hogy a területi kohézió céljának eléréséhez a helyi közszolgáltatások és az európai méretű, nagy szolgáltatásláncok kifejlesztése is szükséges. A strukturális alapokat — az európai kohéziós politika elengedhetetlen eszközeit — át kell alakítani, hogy az általános érdekű szolgáltatásokat a kohéziós célokkal összhangban lehessen fejleszteni, különös figyelmet szentelve a határokon átnyúló együttműködésnek és az általános érdekű szolgáltatások támogatásának a közép- és kelet-európai országokban.

Az általános érdekű szolgáltatások és a verseny

A Régiók Bizottsága

1.12 **kiemeli** a belső piac alapelvei és az általános érdekű szolgáltatások közötti kapcsolat kényes voltát;

1.13 **úgy véli azonban**, hogy a beruházások és a közszolgáltatási kötelezettségek hosszú távú finanszírozásának biztonsága központi kérdés abból a szempontból, hogy a teljes EU területén mindenkinek hozzáférése lehessen a jó minőségű általános érdekű szolgáltatásokhoz;

1.14 **úgy véli**, a Zöld Könyv tehető felelőssé azért, hogy a szektorspecifikus liberalizációs intézkedéseknek elsősorban a pozitív oldalai kerültek előtérbe, és hogy a könyv a tisztességes verseny és az általános érdekű szolgáltatások közötti megfelelő egyensúly megtartására nem fordított elég figyelmet;

1.15 **üdvözl**i, hogy az Európai Bizottság a Fehér Könyvvel egyértelműen elismeri, hogy a belső piaci előírások a verseny-előírásokkal, illetve az általános érdekű szolgáltatások munkamódjával nehezen egyeztethetők össze, habár a közérdek szempontjai és a versenyelőírások közötti egyenlőtlenséget még nem sikerült teljesen kiküszöbölni;

1.16 **megismétli**, hogy nem kötelező a közbeszerzési eljárás alkalmazása egy cég közszolgáltatással való megbízása esetén, és az nem is feltétele annak, hogy egy közszolgáltatási kompenzáció formájában nyújtott állami támogatás törvényesnek minősüljön. Úgy véli, hogy az utóbbi idők ítélkezési gyakorlatának fényében — amely jelentősen korlátozza a közszolgáltatások területi önkormányzat általi direkt kezelésének fogalmát —, az Európai Bizottságnak javasolnia kellene a közbeszerzési szerződések szabályozásának módosítását annak érdekében, hogy a direkt kezelés fogalmát a helyi önkormányzati való-sághoz igazodóan lehessen meghatározni;

1.17 **egyért** az Európai Bizottságnak azon elemzésével, mely szerint a nyitott belső piac kiépítésének célja összeegyeztethető az általános érdekű szolgáltatások fejlesztésének céljával, szükségesnek véli azonban a „kereskedelmi kapcsolatok eloszlása” fogalom pontosítását, amely az EK-Szerződés 12. és 81-89. cikke alapján szabályozza a versenyelőírásoknak az általános érdekű szolgáltatásokra történő alkalmazását. Jelenleg ugyanis a Bíróság olyan tág értelemben alkalmazza a Közösségen belüli kereskedelem lehetséges eloszlása fogalmát, hogy még a szigorúan helyi szintű közszolgáltatási feladatokkal megbízott vállalatok is az EK-Szerződés 87.1. cikkében foglalt rendelkezések hatálya alá kerülhetnek;

Az általános gazdasági érdekű szolgáltatások és az egyéb általános érdekű szolgáltatások megkülönböztetése

1.18 **felszólítja** az Európai Bizottságot, hogy az Alkotmány-szerződés szövegére támaszkodva mihamarabb terjesszen elő javaslatot olyan keretjogszabályra, amely lehetővé teszi bizonyos olyan közös alapelvek meghatározását, mint:

- az általános érdekű gazdasági és nem gazdasági szolgáltatások megkülönböztetésének kritériumai;
- az általános érdekű szolgáltatások elvei és általános kötelezettségei, köztük az egyetemesség, a folyamatosság, a minőség, a hatékonyság, a hozzáférhetőség, valamint a felhasználók és fogyasztók védelme;
- a kereskedelem torzulásainak megakadályozására hivatott kritériumok;
- a helyi és regionális hatóságok általános érdekű gazdasági szolgáltatások saját előállítására való joga és a finanszírozás irányelvei
- az értékelés mechanizmusai.

A közösségi szabályozás alá eső szektorokra horizontális irányban közös terminológiát kell alkalmazni, mely azonban a többi szektor számára is hasznos vonatkoztatási alap lesz;

1.19 **hangsúlyozza**, hogy a keretjogszabály annál is fontosabb, mivel a közszolgáltatási kompenzációk témájában az „Altmark Trans”-ítélet két első kritériuma – annak a közszolgáltatásnak a világos meghatározása, amelyet a támogatás kedvezményezettjének el kell látnia, valamint azon paraméterek objektív és átlátható előzetes megfogalmazása, amelyek alapján a kompenzációs kifizetések történnek – a helyi önkormányzatokat már most is a közszolgáltatásokat érintő szerződések átgondolására kényszeríti. Ez az erőfeszítés mindenképpen nagyobb átláthatóságot és demokratikus felelősségtudatot eredményez a közérdekű gazdasági szolgáltatások irányításában.

A Régiók Bizottsága

1.20 **úgy véli**, hogy amíg nem tesznek világosan különbséget a gazdasági és a nem gazdasági általános érdekű szolgálta-

tások között, és az általános érdekű szolgáltatások szerződéseiben szereplő fogalom-meghatározásait nem egészítik ki ennek megfelelően, addig a versenyelőírások automatikus alkalmazásakor tapasztalható kiegyensúlyozatlanság továbbra is fennmarad;

1.21 véleményében is tette –, hogy „az általános érdekű szolgáltatásokat eleve vegyék ki az irányelv hatálya alól (s nem csak részlegesen, azaz a származási ország elvének hatálya alól), annak érdekében, hogy a jövőben a megvalósítást ne kísérjék nézeteltérések, valamint ne kelljen ezt a területet záros határidőn belül az egész Közösségre érvényes szabályozás révén harmonizálni”; üdvözli, hogy a „Közös munkával a növekedésért és a munkahelyekért – A lisszaboni stratégia új kezdete” című közleményében ⁽¹⁾ az Európai Bizottság elismeri a származási ország elvének alkalmazását illető aggodalmakat a szolgáltatásokról szóló irányelvtervezetében;

1.22 **nagyra értékeli**, hogy komoly próbálkozás történik egyrészt az általános gazdasági érdekű szolgáltatások, másrészt a közszolgáltatási kötelezettségek problémájának megoldására; csodálkozását fejezi ki ugyanakkor amiatt, hogy az Európai Bizottság negyedéves programja szerint 2004 decemberében megjelenik a szárazföldi utasforgalommal kapcsolatos közszolgáltatási kötelezettségekről szóló tanácsi és európai parlamenti rendeletre tett javaslat felülvizsgált változata, holott az általános érdekű szolgáltatásokról szóló Fehér Könyv alapján folyó konzultációs folyamat még távolról sem ért véget;

1.23 **rámutat** azonban, hogy a Fehér Könyv nem adja az általános érdekű szolgáltatások pontos meghatározását, csupán arra a megállapításra szorítkozik, hogy az általános érdekű javak szállításából, illetve az ilyen szolgáltatások nyújtásából közszolgáltatási kötelezettségek keletkeznek. Az általános érdekű szolgáltatások azonosítására a Fehér Könyv kilenc vezérelvet nevez meg, amelyek utólagos értékelési sémát nyújtanak, anélkül azonban, hogy a verseny alapelvét vitatnák. A Fehér Könyv ezzel csak nyomatékositja az általános érdekű szolgáltatások alapértékei és a versenyelőírások közötti egyensúly megtalálásának kényes voltát;

1.24 **kifejezésre juttatja** azon aggodalmát is, hogy a belső piaci szabályok alkalmazására való törekvés esetleg elsőbbséget élvezhet az általános érdekű szolgáltatások indokolt védelmével szemben. A hatóságok által feladataik gyakorlása során térítésmentesen nyújtott szolgáltatásokat kivéve ugyanis minden általános érdekű szolgáltatásnak lehet gazdasági vonatkozása;

1.25 **észrevételezi** emellett, hogy mindennek jelentős hatása van az általános érdekű szolgáltatások öngazgatását szervező helyi és regionális hatóságok felelősségi körére;

⁽¹⁾ COM(2005) 24, 18.o.

1.26 **ügy véli**, hogy mindenekelőtt az alapvető jogok garانتálása, az általános hozzáférés, a szolidaritás és a fenntartható fejlődés szempontjait kell figyelembe venni ahhoz, hogy eredményes megkülönböztetést tudjunk tenni az általános gazdasági érdekű szolgáltatások és az egyéb általános érdekű szolgáltatások között.

Általános érdekű szolgáltatások szociális és egészségügyi területen

A Régiók Bizottsága

1.27 **üdvözli** azt az ígéretet, hogy a sajátos jellemzők és a szükséges korszerűsítési intézkedések meghatározása, valamint a jelenlegi jogbizonytalanság megszüntetése érdekében 2005 végéig speciális közlemény kerül kidolgozásra az általános érdekű szociális és egészségügyi szolgáltatásokról. Az emberek Unión belüli mobilitása ezzel párhuzamosan lépéseket tesz szükségessé abba az irányba, hogy az EU teljes területén joguk legyen hozzáférni a szociális juttatásokhoz és az orvosi ellátáshoz. Arról van tehát szó, hogy fel kell mérni e szektor specifikumait, meg kell állapodni a definíciókban, figyelembe kell venni a vegyes helyzeteket, és megfelelően be kell építeni az egyes szereplők sajátosságait;

1.28 **kiemeli**, hogy az Európai Bizottságnak javaslatai lefektetésekor az együttműködés hatékony szintjét kell kiépítenie az országos, regionális és helyi szintű hatóságokkal és valamennyi érintett intézménnyel, figyelembe véve, hogy a legtöbb uniós tagállam szociális és egészségügyi szolgáltatásai szolidaritási megfontolásokon és a kollektív finanszírozás elvén alapulnak.

A szektorspecifikus irányelvek

A Régiók Bizottsága

1.29 **tudomásul veszi**, hogy a Fehér Könyv azt irányozza elő, hogy a 2005-ös szektorspecifikus irányelvek kihatásait egy jelentésben fogják értékelni, és a 2006-os új változatban már nagyobb horizontális koherenciát próbálnak elérni. A páneurópai általános gazdasági érdekű szolgáltatásokra a belső piac távközlés, postaiügy, áramszolgáltatás, gázszolgáltatás, illetve légi, vasúti és közúti forgalom területére érvényes szektorspecifikus irányelvei vonatkoznak. Ezen irányelvekben összefonódnak egymással a versenykötelezettségek és a közszolgáltatási kötelezettségek. Hatásaikat rendszeresen értékelni kell, hogy át lehessen dolgozni őket. Ezen átdolgozások során a közszolgáltatási kötelezettségeket ki kell egészíteni, erősebb horizontális koherenciát kell elérni a különféle szektorspecifikus közszolgáltatási kötelezettségek közt, és javítani kell az előírásokon. Más általános gazdasági érdekű szolgáltatások — mint például a vízszolgáltatás, szemétszállítás, városi közlekedés vagy a közszolgálati televíziózás — esetében még vita folyik arról, hogy ezekre alkalmazandó-e valamilyen közösségi keret, és ha

igen, az milyen jogi alapokon történjék (környezet, kulturális sokszínűség, az információhoz jutás szabadsága).

Általános érdekű szolgáltatások a világkereskedelemben és a nemzetközi együttműködésben

A Régiók Bizottsága

1.30 **üdvözli**, hogy a Fehér Könyvben a fejlődő országokkal való együttműködés témája is szerepel, azzal a céllal, hogy segítse ezen országokat a jó minőségű általános érdekű szolgáltatások kiépítésében. Az alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférés megteremtése a fejlődés elősegítésének egyik fontos eszköze. Sajnos megállapítható, hogy nemzetközi szinten az általános érdekű szolgáltatásoknak nincsenek általánosan elismert alapelvei, és nem léteznek igazságos finanszírozási módok. A fejlődő országok általános érdekű szolgáltatásainak fejlesztése érdekében az EU-nak meg kell határoznia egy regionális együttműködési politikát, mely világszerte lehetővé teszi a közjavak megteremtését azáltal, hogy kézzelfogható előírásokat és intézményes kereteket vezet be az általános érdekű, alapvető szolgáltatásokba történő befektetések elősegítése érdekében;

1.31 **azon a véleményen van** azonban, hogy mélyreható nyilvános vita szükséges ahhoz, hogy a szolgáltatások kereskedelméről folytatott nemzetközi tárgyalásokon hozott, az általános érdekű szolgáltatásokra vonatkozó döntéseket tisztázzák. Az EU álláspontja a saját belső jogi keretei és a nemzetközi kereskedelmi egyezmények adta jogi keretek közötti koherencia elvének alkalmazásán nyugszik, s ez eddig oda vezetett, hogy a lényeges és közpénzekből finanszírozott általános érdekű szolgáltatások (egészségügy, oktatás, kultúra) kikerültek a körből, és a szükséges biztosítékok nyújtása nélkül számos korlátozást vezettek be azon szektorok esetében, amelyek megnyitását az EU elhatározta.

2. Ajánlások a jövőbeli fejlesztésekhez

A Régiók Bizottsága

2.1 **ügy véli**, hogy — noha a Fehér Könyv intenzív munkatervet tartalmaz az elkövetkező két évre, és abban a helyi önkormányzatok számos gondját és kívánságát figyelembe vették — az Európai Bizottság a jogalkotás tekintetében nem tette elég világossá, hogy milyen jövőbeni jogi eszközöket, illetve a jelenlegi belső piaci és versenyjogban milyen módosításokat tervez;

2.2 **tudomásul veszi** az Európai Bizottságnak azt az ígéretét, hogy 2005 júliusáig előterjeszti azon javaslatokat, melyek az általános érdekű szolgáltatások finanszírozási feltételeinek biztosítását szolgálják az Altmark Trans-ítélet alkalmazásában;

2.3 **felszólítja** az Európai Bizottságot, hogy a versenyhez hasonló területeken továbbra is vonja be valamennyi érdekelt szereplőt; e területnél először „informális” konzultációkat tartottak, melyek lehetővé tették, hogy az RB kifejezésre juttassa a helyi és regionális önkormányzatok álláspontját a számukra különösen érzékeny témákban (vö. a Cdr 155/2004 fin jelzésű véleményével, melyet a szeptember 29-i plenáris ülésén egyhangúlag elfogadtak);

2.4 **megegerősíti**, hogy az EU jogalkotásának a szubszidiaritás elvének leghigorúbb betartása mellett kell folynia, és hogy ennek során biztosítani kell, hogy a helyi önkormányzatok az adott ország előírásaival összhangban, szabadon dönthessenek szervezeti felépítésük milyenségéről és előjogaik gyakorlásáról;

2.5 **kiemeli**, hogy a fenti elvek betartásának kötelezettsége nem jelenti a helyi önkormányzatok arról hozott döntéseinek megkérdőjelezését, hogy milyen úton és módon teljesítik ama kötelezettségüket, hogy minden polgár számára — úgy a városi, mint a vidéki és a gyéren lakott területeken — hozzáférést biztosítsanak a szolgáltatásokhoz;

2.6 **úgy véli**, hogy konkrét operatív intézkedések eléréséhez — figyelembe véve, hogy az általános érdekű szolgáltatások finanszírozási feltételeinek biztosítása sürgős ügy — elengedhetetlen, hogy az elkövetkező két évre meghirdetett nagyra törő munkaprogramot (jelentések, határozatok, jogalkotási javas-

latok, tanulmányok, közlemények stb.) a megadott határidőkön belül teljes mértékben megvalósítsák;

2.7 **méltányolja** az Európai Bizottságnak azt az ígérését, hogy 2005-ben valamennyi érintett intézmény állásfoglalása, valamint a társadalmi és ökológiai hatások fényében felülvizsgálja a liberalizáció értékelésére szolgáló eljárásokat;

2.8 **egyetért azzal a kijelentéssel**, hogy az Európai Bizottságnak munkája során arra kell törekednie, hogy szabadságot biztosítson a helyi és regionális önkormányzatoknak abban, hogy kiválasszák a szolgáltatások alakításának általuk legcél-szerűbbnek tartott útját és módját, ami kizárja az e szabadságot korlátozó, kötelező érvényű uniós jogalkotási kezdeményezéseket. Létre kell hozni egy olyan rendszert, amelyben az egyes országok adatainak minősége és összehasonlíthatósága biztosított. Javítani kell azon általános gazdasági érdekű szolgáltatások minőségének és hatékonyságának jelenlegi értékelését, amelyekre szektorspecifikus irányelvek vonatkoznak; az olyan általános gazdasági érdekű szolgáltatások esetében viszont, amelyekre nem vonatkoznak szektorspecifikus irányelvek, értékelési kötelezettségeket kell megállapítani, melyeket a függetlenség, pluralizmus és a minőség alapelvein nyugvó módszerrel kell teljesíteni. Semmiképp sem szabad továbbmenni a liberalizáció útján annak gazdasági, társadalmi, területi és ökológiai kihatásainak mélyreható és rendszeres értékelése nélkül.

Brüsszel, 2005. február 23.

A Régiók Bizottsága
elnöke
Peter STRAUB